

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

8ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 09.05.2025 με την εξής σύνθεση: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Πρόεδρος, Βασιλική Παναγιωτίδου Μέλος και Εισηγήτρια και Ευαγγελία Μπατσολάκη.

Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 31.03.2025 και με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. **501/2.4.2025** του ... με την επωνυμία «...» με διακριτικό τίτλο «...», (στο εξής ο «προσφεύγων»), με έδρα την ... οδός ... αριθ. ... , νόμιμα εκπροσωπούμενου.

Κατά της ... (στο εξής αναθέτουσα αρχή) που εδρεύει στην ... στην οδό ... αριθμός ... νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων ζητά να ακυρωθεί η με αριθμό ... απόφαση της αναθέτουσας αρχής με την οποία απορρίπτεται η προσφορά του και αποκλείεται η συμμετοχή του από την περαιτέρω εξέλιξη της διαγωνιστικής διαδικασίας στο πλαίσιο της με αριθμό ... διακήρυξης (αριθμός πρωτ. ...) για την ...

Η συζήτηση άρχισε, αφού το Κλιμάκιο άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής έχει καταβληθεί το παράβολο, ποσού 3.600,00 € (κωδικός ηλεκτρονικού παραβόλου ...). Το νόμιμο παράβολο, ανέρχεται στο ποσό των 2.903,226 ευρώ €, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017 και την εκτιμώμενη αξία των τμημάτων ... της σύμβασης για τα οποία ασκείται η παρούσα προσφυγή, ύψους 338.709,67 € και 241.935,48 € αντίστοιχα, χωρίς Φ.Π.Α. Το καταβληθέν παράβολο υπερβαίνει το ύψος του νομίμου παραβόλου κατά το ποσό των 696,774 ευρώ (= 3.600,00 € - 2.903,226 €) το οποίο πρέπει να επιστραφεί στον

προσφεύγοντα, ως αχρεωστήτως καταβληθέν, στο πλαίσιο εξέτασης της προσφυγής του, ανεξαρτήτως έκβασης αυτής.

2. Με τη διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής με αριθμό ... διακήρυξης (αριθμός πρωτ. ...) προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός με αντικείμενο την ... για την «...», συνολικής εκτιμώμενης αξίας 580.645,16 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ. (και 720.000 ευρώ με Φ.Π.Α.). Ως κριτήριο ανάθεσης, ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή). Το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης απ...λείται από το ... που αφορά την «...», αξίας 338.709,67 € ευρώ, χωρίς ΦΠΑ (αξίας 420.000 ευρώ με ΦΠΑ) και το ... για την «...», αξίας 241.935,48 € ευρώ, χωρίς ΦΠΑ (και 300.000 με ΦΠΑ). Οι οικονομικοί φορείς δύνανται να συμμετέχουν στη διαγωνιστική διαδικασία είτε για την ανάληψη ενός από τα δύο υποέργα είτε και των δύο υποέργων. Αναλυτική περιγραφή του έργου της σύμβασης περιλαμβάνεται στα Παραρτήματα της διακήρυξης. Το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 05.12.2024 με μοναδικό ΑΔΑΜ ... και στην διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, μέσω του οποίου διενεργείται ο διαγωνισμός με συστημικό αριθμό ...

3. Στον διαγωνισμό, που διεξήχθη ηλεκτρονικά στις **15.01.2025**—κατόπιν της με αριθμό πρωτ. ... απόφασης, παράτασης καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών και μετάθεσης της ημερομηνίας αποσφράγισης των προσφορών—συμμετείχαν, υποβάλλοντας προσφορά για το μεν υποέργο 1, ο προσφεύγων, για το δε υποέργο 2, ο προσφεύγων και ο οικονομικός ... «...». Με το με αριθμό πρωτ. ... **Πρακτικό (No...)** αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών, η Επιτροπή του διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή των προσφορών αμφοτέρων των οικονομικών φορέων. Ακολούθως, με το με αριθμό πρωτ. ... **Πρακτικό (No...)** αξιολόγησης οικονομικών προσφορών, η αρμόδια Επιτροπή του διαγωνισμού εισηγήθηκε την ανάδειξη του προσφεύγοντος ως προσωρινού αναδόχου για αμφοτέρατα υποέργα ... καθώς προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης. Τα ανωτέρω Πρακτικά επικυρώθηκαν με την ... απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Στις **27.01.2025** η αναθέτουσα αρχή απέστειλε πρόσκληση στον προσφεύγοντα για την υποβολή των δικαιολογητικών

κατακύρωσης εντός νομίμως προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας. Στις **28.01.2025** ο προσφεύγων υπέβαλε εμπροθέσμως τον φάκελο των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Όπως προκύπτει από το με αριθμό πρωτ. ... **Πρακτικό (No...)**, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης η Επιτροπή του διαγωνισμού έλαβε γνώση ότι στις 17.01.2025 συζητήθηκε ενώπιον του 1^{ου} κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ προσφυγή (ΓΑΚ 1810/11.12.2024) της ... «...» για την ακύρωση της απόφασης του ... , με αριθμό πρωτ. ... και θέμα «...» και του συμπροσβαλλόμενου Πρακτικού ... της Επιτροπής Διαγωνισμού, κατά το μέρος εκείνο δυνάμει του οποίου ανακλήθηκε αρχική απόφαση κατακύρωσης του αποτελέσματος του διαγωνισμού στην ως άνω ... και απορρίφθηκε συνολικά η προσφορά της ενώ συγχρόνως κατέπεσε η εγγύηση συμμετοχής της στον διαγωνισμό. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Επιτροπή έκρινε ότι πριν την έκδοση απόφασης κατακύρωσης του επίδικου διαγωνισμού (...) έχρηζε να διαπιστωθεί τυχόν έκδοση της σχετικής απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ επί της προαναφερόμενης προδικαστικής προσφυγής, (ΓΑΚ 1810/11.12.2024). Για τον λόγο αυτό, στις **07.02.2025** η αναθέτουσα αρχή απέστειλε με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον προσωρινό ανάδοχο και ήδη προσφεύγοντα αίτημα προσκόμισης υπεύθυνης δήλωσης οφισγενών μεταβολών. Ο τελευταίος στις **10.02.2025**, απέστειλε τις με όμοια ημερομηνία δυο υπεύθυνες δηλώσεις ήτοι: (α) αρχείο υπό τον τίτλο «...pdf» στην οποία δηλώνεται ότι δεν έχουν επέλθει οφισγενείς μεταβολές κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 104 και (β) αρχείο υπό τον τίτλο «...pdf». Στην υπεύθυνη αυτή δήλωση δηλώνονται τα εξής γεγονότα: πρώτον ότι στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης έρευνας της Επιτροπής Ανταγωνισμού για πιθανή οριζόντια σύμπραξη νόθευσης δημόσιων διαγωνισμών (...) κατά παράβαση των άρθρων 1 ν. 3959/2011 και 101 της ΣΛΕΕ, διενεργήθηκε επιτόπιος έλεγχος στην εταιρεία του προσφεύγοντα χωρίς ωστόσο να επιβληθεί σε βάρος του οιαδήποτε κύρωση. Δεύτερον, δηλώνεται ότι με την απόφαση 191/2025 της ΕΑΔΗΣΥ, στο πλαίσιο άλλου διαγωνισμού, κρίθηκε απορριπτέα η κοινή προσφορά της ... στην οποία ο προσφεύγων συμμετείχε ως μέλος της ... Η απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ (191/2025) έκρινε ότι συντρέχει λόγος απόρριψης της προσφοράς της ως άνω ... εξαιτίας της επιβολής ποινικών ρητρών σε βάρος της ... την εκτέλεση προηγούμενης σύμβασης που είχε συναφθεί μεταξύ της ... και της εταιρείας με την επωνυμία «...» ως αναθέτουσας αρχής.

Επιπλέον, στην υπεύθυνη αυτή δήλωση διευκρινίζεται ότι η επιβολή των ποινικών ρητρών κατά την εκτέλεση της προηγούμενης σύμβασης με την ...δεν αφορά ουδόλως στην εταιρεία του προσφεύγοντα. Ως προς δε την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής της ... αυτή έλαβε χώρα εκ του αποκλειστικού γεγονότος της συμμετοχής της ως μέλους ... στον Διαγωνισμό της υπ'αρ. ... διακήρυξης του ... ενώ σε καμία περίπτωση δεν συνέτρεχε λόγος αποκλεισμού του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, ως προς τον την εταιρεία του προσφεύγοντος (...) καθώς αυτός (λόγος αποκλεισμού) σχετίζεται και αφορά μονάχα το έτερο μέλος της ... Περαιτέρω, η Επιτροπή του διαγωνισμού **με το με αριθμό ... πρακτικό (No ...)** λαμβάνοντας υπόψη το σκεπτικό της με αριθμό 191/2025 απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ και της σχετικής νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας(ΣΤΕ 1954/2023)σύμφωνα με την οποία οι οικονομικοί φορείς οφείλουν κατά την συμπλήρωση του ΕΕΕΣ να αναφέρουν κάθε στοιχείο που αφορά στην ύπαρξη λόγου αποκλεισμού τους από τη συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία, μη δυνάμενης της υποχρέωσης αυτής να υποκατασταθεί από τυχόν αναφορά σε άλλες συνοδευτικές δηλώσεις του ΕΕΕΣ, διαπίστωσε ότι έσφαλε θεωρώντας ότι η αναφορά των γεγονότων στην συνοδευτική του Ε.Ε.Ε.Σ. υπεύθυνη δήλωση, αρκούσε ως δικαιολόγηση της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού του προσφεύγοντος, βάσει του άρθρου 73 παρ.4 περ. στ' του Ν. 4412/2016 και συνεπώς μη νομίμως έκρινε ως αποδεκτή την προσφορά του. Επιπλέον, η Επιτροπή διαπίστωσε πως στο Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) που υπέβαλε με τα δικαιολογητικά συμμετοχήςο προσφεύγων δεν έχει δηλώσει στη σχετική θέση τα γεγονότα, τα οποία είχαν δηλωθεί μόνο στη συνοδευτική της ΕΕΕΣ υπεύθυνη δήλωση. Συνακόλουθα, η Επιτροπή του υπό κρίση διαγωνισμού έκρινε ότι στο στάδιο εξέτασης των δικαιολογητικών συμμετοχής υπήρξε από τον προσφεύγοντα ουσιώδης παράλειψη της συμπλήρωσης του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Εγγράφου Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.), η οποία επηρεάζει τη νομιμότητα της διαδικασίας. Στη συνέχεια με το με αριθμό πρωτοκόλλου: ... **Πρακτικό (No...)**, η Επιτροπή του διαγωνισμού διαπίστωσε ότι:κατά παράβασητων σχετικών διατάξεων της διακήρυξηςστο Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έντυπο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.), του προσφεύγοντα δεν αναφέρονται: (α)στο πεδίο «Γ: Λόγοι που σχετίζονται με αφερεγγυότητα, σύγκρουση συμφερόντων ή επαγγελματικό παράπτωμα – Πρόωρη

καταγγελία, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις» τα γεγονότα που περιγράφονται στην ΥΔ που υπεβλήθη μαζί με το ΕΕΕΣ και (β) στο πεδίο «Γ: Λόγοι που σχετίζονται με αφερεγγυότητα, σύγκρουση συμφερόντων ή επαγγελματικό παράπτωμα – Συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού», ο επιτόπιος έλεγχος που δέχτηκε η επιχείρησή του προσφεύγοντα από την Επιτροπή Ανταγωνισμού στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης έρευνας που διενήργησε η τελευταία για τον εντοπισμό πιθανής οριζόντιας σύμπραξης νόθευσης δημόσιων διαγωνισμών (...) κατά παράβαση των άρθρων 1 ν. 3959/2011 και 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή του διαγωνισμού διαπίστωσε πως συντρέχουν οι λόγοι του άρθρου 103 παρ. 3 του Ν. 4412/2016, καθώς και της παρ. 2.2.3. της Διακήρυξης (2.2.3.3. περ. στ'), και γνωμοδότησε υπέρ της: α) απόρριψης της προσφοράς του προσφεύγοντος, που είχε οριστεί ως «προσωρινός ανάδοχος» και για τα δύο υποέργα (Τμήματα ...), και β) κατάπτωσης της εγγυητικής συμμετοχής που κατατέθηκε στο πλαίσιο του διαγωνισμού ... υπέρ της αναθέτουσας αρχής. Με την προσβαλλόμενη απόφαση (αριθ. πρωτ.: ...) επικυρώθηκε το ανωτέρω Πρακτικό (No...) και απορρίφθηκε η προσφορά του προσφεύγοντος για τα δύο (2) υποέργα της υπό ανάθεσης σύμβασης και συγχρόνως κατέπεσε η εγγύηση συμμετοχής υπέρ της αναθέτουσας αρχής. Κατά της τελευταίας αυτής απόφασης, στρέφεται ο προσφεύγων και ζητά την ακύρωσή της για τους λόγους και τις αιτίες που αναπτύσσονται στην προσφυγή του.

4. Ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικείμενου του (...), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α., της νομικής φύσης της δραστηριότητας που η ... ασκεί ως αναθέτουσα αρχή και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, υπάγεται στις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016, η δε Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

5. Η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, αφού η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις 20.03.2025 και η

προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 31.03.2025, δηλαδή με παρέκταστης προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την άνω κοινοποίηση, λόγω εξαιρετέας ημέρας (Κυριακής)β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017 και είναι ψηφιακά υπογεγραμμένη και γ) κοινοποιήθηκε στην ΕΑΔΗΣΥ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Επιπλέον, ο προσφεύγων, ο οποίος συμμετείχε στον διαγωνισμό πλην όμως η προσφορά του απορρίφθηκε από την αναθέτουσα αρχή, ασκεί την προσφυγή με πρόδηλο έννομο συμφέρον, επιδιώκοντας την αποδοχή της προσφοράς του και εν συνεχεία την ανάληψη της σύμβασης.

6. Η αναθέτουσα αρχή προέβη την 01.04.2025 στην κοινοποίηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής σε όλους τους συμμετέχοντες, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ.1σημ.α του ν.4412/2016 και το άρθρο 9,παρ.1,σημ.α του π.δ.39/2017προκειμένου να ασκήσουν ενδεχομένως το προβλεπόμενο δικαίωμα παρέμβασής τους.

7. Με την με αριθμό 575/2025Πράξη του Προέδρου του 8ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία εξέτασης της προσφυγής και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της προσφυγής.

8. Η αναθέτουσα αρχή διαβίβασε μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού εμπρόθεσμα, στις 12.04.2025, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης δεκαπενθήμερης προθεσμίας από την κατάθεση της προσφυγής προς όλους τους συμμετέχοντες, τις απόψεις της, με τις οποίες ζητάτην απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής για τους εκεί αναφερόμενους λόγους.

09. Προς αντίκρουση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής, ο προσφεύγων κατέθεσε εμπρόθεσμα στις 17.04.2025, εντός πενθημέρου από την κοινοποίησή τους, κατ' άρθρο 365 παρ. 1 εδ. τελευταίο του ν. 4412/2016, το με ίδια ημερομηνία (17.04.2025) υπόμνημα της.

10. Σε συνέχεια των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, και του άρθρου 3 του π.δ. 39/2017, είναι τύποις παραδεκτή και πρέπει να εξεταστεί στην ουσία της.

11. Η Διακήρυξη συνιστά το κανονιστικό πλαίσιο του ένδικου διαγωνισμού (ΣΤΕ 3629/2020, 1490/2019 7μ., 1217/2018, 5022/2012, ΣΤΕ Επ. Αν. 253/2020, 352/2016) και δεσμεύει με τους όρους της τόσο τους διαγωνιζόμενους όσο και την αναθέτουσα αρχή, οι οποίοι (όροι) κατισχύουν, ως ειδικότεροι, κάθε άλλης διάταξης (ΣΤΕ Ολομ. 95/2017, ΣΤΕ 1620/2015, 1086/2015 κ.ά.).

12. Με τον **πρώτο** λόγο της προσφυγής, ο προσφεύγων προβάλλει ότι μη νομίμως η αναθέτουσα αρχή προέβη σε απόρριψη της προσφοράς του για τον λόγοότιδεν δηλώθηκανστο ΕΕΕΣ γεγονότα τα οποία συνιστούν λόγους αποκλεισμού του, κατά παράβαση των όρων 2.2.3.3 και 2.2.3.4 της διακήρυξης αλλά και των άρθρων 73 παρ. 4 και 79 παρ. 9 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, προβάλλει ότι εσφαλμένως κρίθηκε από την αναθέτουσα αρχή ότι ο προσφεύγων παρέλειψε νααπαντήσει θετικά (ΝΑΙ) στο ΕΕΕΣστο πεδίο Γ «Λόγοι που σχετίζονται με αφερεγγυότητα, σύγκρουση συμφερόντων ή επαγγελματικό παράπτωμα – Συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο την στρέβλωση του ανταγωνισμού»στο μέτρο πουυπήρξε προηγούμενοςέλεγχος της εταιρείας του από την Επιτροπή Ανταγωνισμού στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης έρευνας εντοπισμού πιθανής οριζόντιας σύμπραξης νόθευσης δημοσίων διαγωνισμών (...) κατά παράβαση των άρθρων1 του ν. 3959/2011 και101 ΣΛΕΕ. Ο προσφεύγων προβάλλει ότι η αναθέτουσα αρχή εσφαλμένως έκρινε ότι το ανωτέρω γεγονός έπρεπε να αναφερθεί στο ΕΕΕΣ καθώςαπό τον έλεγχο της Επιτροπής Ανταγωνισμού δεν διαπιστώθηκε η συμμετοχή του σε συμφωνίες νόθευσης διαγωνισμούκαιως εκ τούτουδεν του επιβλήθηκε καμία κύρωση ή επίπληξη. Άλλωστε,η αναθέτουσα αρχή ήταν σε γνώση του διενεργηθέντος ελέγχου της Επιτροπής Ανταγωνισμού διότι το γεγονός αυτό αναφέρεται στην συνοδευτική στο ΕΕΕΣ υπεύθυνη δήλωση (αρχείο:«...pdf») η οποία υποβλήθηκε κατ' άρθρο 79 παρ.

9 του ν. 4412/2016. Συνεπώς, δεν συντρέχει πλημμελής συμπλήρωση του ΕΕΕΣ αναφορικά με το πεδίο «Γ. Λόγοι που σχετίζονται με την αφερεγγυότητα, σύγκρουση συμφερόντων ή επαγγελματικό παράπτωμα- Συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωσή του ανταγωνισμού». Επιπλέον, προβάλλεται ότι εσφαλμένως κρίθηκε από την αναθέτουσα αρχή ότι ο προσφεύγων παρέλειψε να απαντήσει θετικά (ΝΑΙ) στο ΕΕΕΣ στο πεδίο « Γ. Λόγοι που σχετίζονται με την αφερεγγυότητα, σύγκρουση συμφερόντων ή επαγγελματικό παράπτωμα- Πρόωρη καταγγελία, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις» καθόσον υπήρχε πρόωρη καταγγελία προηγούμενης σύμβασης με κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής. Ειδικότερα, ο προσφεύγων προβάλλει ότι στην προσβαλλόμενη απόφαση, εσφαλμένως υπολαμβάνεται ότι κατόπιν έκδοσης της με αριθμό 191/2025 απόφασης ΕΑΔΗΣΥ συντρέχει στο πρόσωπο της εταιρείας του πρόωρη καταγγελία προηγούμενης σύμβασης και κατάπτωση εγγυητικής επιστολής, γεγονός που επισύρει τον αποκλεισμό του από τη συμμετοχή του στον επίδικο διαγωνισμό, κατ' εφαρμογή του άρθρου 2.2.3.3.στ και 2.2.3.4. της διακήρυξης. Και τούτο διότι η πρόωρη καταγγελία αφορά σε σύμβαση η οποία δεν συνάφθηκε από τον προσφεύγοντα αλλά από την ... στην οποία συμμετείχε, ως μέλος. Η δε πρόωρη καταγγελία εκείνης της σύμβασης προκλήθηκε από πλημμέλεια η οποία αποδόθηκε αποκλειστικώς στην άλλη εταιρεία ... και ουδόλως στην ατομική συμπεριφορά της επιχείρησης του προσφεύγοντα. Ως εκ τούτου, δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 73 παρ. 4στ στο πρόσωπο της εταιρείας του προσφεύγοντος, εφόσον ο λόγος αποκλεισμού που έχει να κάνει με πρόωρη καταγγελία προηγούμενης σύμβασης στοιχειοθετείται αποκλειστικά και μόνο σε βάρος του άλλου μέλους της ... στην οποία συμμετείχε ο προσφεύγων ως μέλος της ... Ενόψει όλων των ανωτέρω, στον παρόντα διαγωνισμό, ο προσφεύγων έπρεπε να δηλώσει τα ανωτέρα κρίσιμα πραγματικά γεγονότα, τα οποία ήταν ικανά να θεμελιώσουν τον προαιρετικό λόγο αποκλεισμού του άρθρου 73 παρ. 4 περιπτ. στ' του ν. 4412/2016 στο ΕΕΕΣ (ΣΤΕ 1508/2024) όπερ ακριβώς και έπραξε με την υποβληθείσα συμπληρωματική υπεύθυνη δήλωση (άρθρο 79 παρ. 9 του ν. 4412/2016) αποδεικνύοντας έτσι την αξιοπιστία του καθόσον η καταγγελία της προηγούμενης συμβάσεως δεν οφείλεται στον επιλήψιμο ή πλημμελή χαρακτήρα της ατομικής του συμπεριφοράς. Με το υπόμνημά του ο

προσφεύγων υποστηρίζει ότι αφ' ης στιγμής ο ίδιος γνωστοποίησε στην Αναθέτουσα Αρχή τα πραγματικά γεγονότα του προηγούμενου διαγωνισμού (...) και την διενέργεια του ελέγχου της Επιτροπής Ανταγωνισμού και δεν απέκρυψε αυτά, δεν παρανόμησε και εσφαλμένα η προσβαλλομένη απέρριψε την προσφορά του και διέταξε την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής.

13. Η αναθέτουσα αρχή επί των προβαλλόμενων στο σύνολό τους λόγων της προσφυγής υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων καίτοι γνώριζε τους όρους της Διακήρυξης αναφορικά με τα απαραίτητα δικαιολογητικά συμμετοχής και με τους λόγους αποκλεισμού των οικονομικών φορέων από τη διαγωνιστική διαδικασία, παρά ταύτα από δική του υπαιτιότητα παρέλειψε να συμπεριλάβει στο ΕΕΕΣ τα γεγονότα που στοιχειοθετούν συγκεκριμένους λόγους αποκλεισμού που αφορούν στην ύπαρξη πρόωρης καταγγελίας προηγούμενης σύμβασης διαγωνισμού καθώς και στη συμμετοχή σε συμφωνίες για τη στρέβλωση του διαγωνισμού. Η αναθέτουσα αρχή, με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των δικαιολογητικών κατακύρωσης είχε υποχρέωση κατ' εφαρμογή του άρθρου 2.4.6. «Λόγοι απόρριψης προσφορών» αλλά και του άρθρου 103 παρ. 3 του ν. 4412/2016 να απορρίψει την προσφορά του προσφεύγοντος. Η υποχρέωση αυτή οδήγησε την αναθέτουσα αρχή να ενεργήσει κατά δέσμια αρμοδιότητα ώστε να απορρίψει τελικά την προσφορά του προσφεύγοντος. Τούτου δοθέντος δεν χωρεί εφαρμογή των αρχών της αναλογικότητας και της χρηστής διοίκησης. Περαιτέρω, η μη απόρριψη της προσφοράς του προσφεύγοντος θα ισοδυναμούσε με άνιση μεταχείριση των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων και παραβίαση της αρχής της δεσμευτικότητας της διακήρυξης και εν τέλει σε ακυρότητα της διαδικασίας.

14. Επί του ανωτέρω προβαλλόμενου λόγου της προσφυγής, οι σχετικές με το υπό εξέταση ζήτημα διατάξεις του ν. 4412/2016 προβλέπουν τα ακόλουθα:
Στο **άρθρο 73** του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι : «1. ... 4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό ... σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: α) ... στ) εάν ο οικονομικός ... έχει επιδείξει σοβαρή ή

επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα ... ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις, ζ) εάν ο οικονομικός ... έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης. 5. ... 6. ... Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν οικονομικό ..., όταν αποδεικνύεται ότι ο εν λόγω οικονομικός ... βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, σε μια από τις περιπτώσεις της παρ. 4 ». Περαιτέρω, στο, σχετικό με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) **άρθρο 79 του ν. 4412/2016** ορίζεται ότι: «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, ... οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α' 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός ... πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73, περί λόγων αποκλεισμού, ..., για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) ..., γ) ... Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού ... ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούνται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. 2. ... 3. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (...), και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή. 4 ... 9. Ο οικονομικός ...

δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με το ΕΕΕΣ. Η συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση υπογράφεται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 79Α, περί υπογραφής Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης».Εξ άλλου, με το **άρθρο 104** του ν. 4412/2016, ορίζεται ότι «1. Το δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται: α) κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, με την υποβολή του ΕΕΕΣ, β) ...».

15.Περαιτέρω, στη διακήρυξη στο **άρθρο 2.2.3.3.** ορίζεται ότι : « Αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, οικονομικός ... σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: ... (στ) εάν έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα ... ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,(ζ) εάν έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2.2.9.2 της παρούσας,...» Στο **άρθρο 2.2.3.4.** της διακήρυξης ορίζεται ότι: «2.2.3.4. Ο οικονομικός ... αποκλείεται σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης της παρούσας σύμβασης, όταν αποδεικνύεται ότι βρίσκεται, λόγω πράξεων ή παραλείψεων του, είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις ως άνω περιπτώσεις.». Περαιτέρω στο άρθρο **2.2.7.1**«Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών» της διακήρυξης ορίζεται ότι: « Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 ..., προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016, Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ),

σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (Ε.Ε.Ε.Σ.), το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. ... Οικονομικός ... δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με το ΕΕΕΣ. ...**Ο οικονομικός ... φέρει την ειδική υποχρέωση, να δηλώσει, μέσω του ΕΕΕΣ, την κατάστασή του σε σχέση με τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και παραγράφου 2.2.3 της παρούσης και ταυτόχρονα να επικαλεσθεί και τυχόν ληφθέντα μέτρα προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του. ...»**

16.Εκ των ανωτέρω, προκύπτει ότι κατά τη ρητή διατύπωση της διακήρυξης, οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να δηλώσουν στο ΕΕΕΣ τα γεγονότα εκείνα που συνιστούν τους λόγους αποκλεισμού τους κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2.2.3.3 περ. στ της διακήρυξης και στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016. Πρόκειται για ειδική υποχρέωση κατά τα οριζόμενα στη διακήρυξη, η παράλειψη της οποίας καθιστά το περιεχόμενο του ΕΕΕΣ ανακριβές σχετικά με την (μη) συνδρομή λόγων αποκλεισμού. Η πλημμέλεια αυτή δεν αποκαθίσταται από τις συνοδεύουσες στο ΕΕΕΣ διευκρινιστικές υπεύθυνες δηλώσεις και συνιστά αυτοτελή λόγο αποκλεισμού (άρθρο 73 παρ. 4 περιπτ. ζ' ν. 4412/2016). Η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να θέσει εκτός διαγωνισμού τον διαγωνιζόμενο, η δήλωση του οποίου δια του ΕΕΕΣ διαπιστώνεται ότι είναι αντικειμενικά ανακριβής. Το ΕΕΕΣ, το οποίο υποβάλλεται ταυτόχρονα με την αίτηση συμμετοχής ή την προσφορά του διαγωνιζομένου, επιτελεί ακριβώς τον διαγραφόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 57 παρ. 1, 4 και 6 της Οδηγίας 2014/24 σκοπό, να λαμβάνει δηλαδή η αναθέτουσα αρχή πλήρη γνώση όλων των αναγκαίων στοιχείων για την εκφορά της κρίσης της περί της συνδρομής ή μη του λόγου αποκλεισμού του διαγωνιζομένου στο κατάλληλο στάδιο του διαγωνισμού. Κρίσιμος χρόνος για τον εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής έλεγχο και διαπίστωση της συνδρομής ή μη του λόγου αποκλεισμού του άρθρου 73 παρ. 4 (στ) του ν. 4412/2016 στο πρόσωπο του διαγωνιζομένου, κατ' εκτίμησιν των παρατιθέμενων από αυτόν στοιχείων, είναι ο χρόνος υποβολής του ΕΕΕΣ. Συνακόλουθα, ο χρόνος υποβολής του

ΕΕΕΣ είναι ο χρόνος που γεννάται ο λόγος αποκλεισμού [άρθρο 73 παρ. 4 περιπτ. ζ' ν. 4412/2016] του οικονομικού ... που υπέβαλετυχόν ανακριβείς δηλώσεις.(πρβλ. ΣΤΕ1508/2024 σκ. 13, ΣΤΕ 1954/2023 σκ. 12).

17.Περαιτέρω, όπως έχει γίνει δεκτό από το Δ.Ε.Ε. (απόφαση της 19ης Ιουνίου 2019, C-41/18, Meca Srl, σκ. 28-34), από το γράμμα του άρθρου 57 παρ.4 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ (για τους προαιρετικούς λόγους αποκλεισμού, εφαρμοστέο εν προκειμένω βάσει του άρθρου 80 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) προκύπτει ότι η εκτίμηση του κατά πόσον ένας οικονομικός ... πρέπει να αποκλειστεί από διαδικασία σύναψης σύμβασης έχει ανατεθεί αποκλειστικά στις αναθέτουσες αρχές, και όχι σε εθνικό δικαστήριο. Με την παροχή σε κάθε αναθέτουσα αρχή της δυνατότητας να αποκλείει έναν διαγωνιζόμενο από διαδικασία σύναψης σύμβασης επιδιώκεται ειδικά να παρασχεθεί στην εν λόγω αρχή η δυνατότητα να αξιολογήσει την ακεραιότητα και την αξιοπιστία καθενός από τους διαγωνιζομένους, καθώς ουσιώδες στοιχείο της σχέσης του αναδόχου της σύμβασης με την αναθέτουσα αρχή είναι η αξιοπιστία του αναδόχου, στην οποία ερείδεται η εμπιστοσύνη της αναθέτουσας αρχής προς αυτόν.(ΣΤΕ1508/2024 σκ. 14). Εκ των ανωτέρω, γίνεται αντιληπτό ότι στην αποκλειστική αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχήςανήκει η εκτίμηση του κατά πόσον τα πραγματικά περιστατικά που δηλώνονται από τον οικονομικό ... δια του ΕΕΕΣ στοιχειοθετούν ή όχι λόγο αποκλεισμού.Προς διασφάλιση της αποκλειστικής αυτής αρμοδιότητας της αναθέτουσας αρχής οφείλουν οι οικονομικοί φορείς να περιλαμβάνουν στο ΕΕΕΣ κάθε σχετική πληροφορία με τη συνδρομή ή μηστο πρόσωπό τους των λόγων αποκλεισμού. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η κυριαρχική κρίση της αναθέτουσας κατά την οποία θα αξιολογηθεί αν η (μη) δήλωσηστο ΕΕΕΣ των περιστατικών που έχουν να κάνουν με πιθανούς λόγους αποκλεισμού, συνιστούν πράγματι λόγους αποκλεισμού για τον τρέχοντα διαγωνισμό(πρβλ. ΣΤΕ 49/2025 σκ. 18 πρότυπη δίκη).

18.Στην προκειμένη περίπτωση ο προσφεύγωνστο από 14.01.2025 ΕΕΕΣ (σελ. 14) δήλωσε ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπο της επιχείρησης του «Γ: Λόγοι που σχετίζονται με αφερεγγυότητα, σύγκρουση συμφερόντων ή

επαγγελματικό παράπτωμα»και απάντησε αρνητικά στα πεδία (1)«Πρώρη καταγγελία, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις» και (2) «Συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού». Πλην όμως στη διευκρινιστική υπεύθυνη δήλωση που συνυπέβαλλε με το ΕΕΕΣκατά το άρθρο 79 παρ. 9 του ν. 4412/2016και άρθρο 2.2.7.1 της διακήρυξης, με ημερομηνία 14.01.2025 (αρχείο: «...pdf») δήλωσε ότι στο πλαίσιο άλλου διαγωνισμού, κατόπιν απόφασης του ... (αριθμός...)ανακλήθηκε η απόφαση κατακύρωσης στην οποία είχε αναδειχθεί ως μέλος της ...» οριστικός ανάδοχος και επιβλήθηκε η κατάπτωση των εγγυητικών επιστολών συμμετοχής. Στην ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση διευκρινίζεται ότι η ανάκληση της κατακυρωτικής απόφασης προκλήθηκε από λόγους που συνέτρεχαναποκλειστικά στο πρόσωπο της ... Επιπλέον, δηλώθηκε ότικατά της απόφασης αυτής είχε ασκηθεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ η συζήτηση της οποίας είχε οριστεί στις 17.01.2025. Επίσης, στην ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση δηλώθηκε ότι στις 27.03.2024 η Επιτροπή Ανταγωνισμού διενήργησε έλεγχο στην εταιρεία του στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης έρευνας για πιθανή οριζόντια σύμπραξη νόθευσης δημόσιων διαγωνισμών (...) κατά παράβαση των άρθρων1 του ν. 3959/2022 και 101 της ΣΛΕΕ, πλην όμως δεν επιβλήθηκε καμία σχετική κύρωση σε βάρος της εταιρείας του. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης ζήτησεστις 07.02.2025από τον προσφεύγοντα την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης οφισγενών μεταβολών. Ο προσφεύγων υπέβαλεστις με ημερομηνία 10.02.2024δύο υπεύθυνες δηλώσεις ήτοι: (α) αρχείο υπό τον τίτλο «...pdf» στην οποία δηλώνεται ότι δεν έχουν επέλθει οφισγενείς μεταβολές κατά την έννοια των διαταξεων του άρθρου 104 και (β) αρχείο υπό τον τίτλο «...pdf» στην οποία επαναλαμβάνονται όσα είχαν δηλωθεί με τη συνοδευτική δήλωση στο ΕΕΕΣ και επιπρόσθεταδηλώνεται η έκδοση τηςμε αριθμό 191/2025 απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ με την οποία κρίθηκε απορριπτέα η ασκηθείσα προδικαστική προσφυγή (ΓΑΚ 1810/11.12.2024) κατά της απόφασης του ...(αριθμός...)με την οποία είχε ανακληθεί η απόφαση κατακύρωσης του απολέσματος του διαγωνισμού ... για τη ...Η Επιτροπή του διαγωνισμού ενόψει των ανωτέρω διαπίστωσε ότι δυνάμει της ανωτέρω απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ υπήρξε πρώρη καταγγελία προηγούμενης σύμβασης και κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω περιστατικά η Επιτροπή του διαγωνισμού διαπίστωσε ότι ο προσφεύγων όφειλε να δηλώσει στο ΕΕΕΣτόσο το γεγονός της προηγούμενης καταγγελίας της σύμβασης όσο και το γεγονός του ελέγχου της εταιρείας του προσφεύγοντος από την Επιτροπή Ανταγωνισμού και εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς του προσφεύγοντος που είχε αναδειχθεί προσωρινός ανάδοχος και την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής κατ' εφαρμογή του άρθρου 103 παρ. 3 του ν. 4412/2016 και 2.2.3.3. στ της διακήρυξης. Με την προσβαλλόμενη απόφαση, η αναθέτουσα αρχή αποδέχθηκε την εισήγηση της Επιτροπής του διαγωνισμού και απέρριψε την προσφορά του προσφεύγοντος για το υποέργο ... ενώ συγχρόνως διέταξε την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής στο διαγωνισμό.

19. Σύμφωνα με όσα προηγήθηκαν στις σκέψεις 16 και 17, γίνεται δεκτό ότι η παράλειψη δήλωσης στο ΕΕΕΣ των περιστατικών που αφορούν στην πρόωρη καταγγελία της σύμβασης προγενέστερου διαγωνισμού και του ελέγχου της Επιτροπής διαγωνισμού συνιστούν αυτοτελείς λόγους αποκλεισμού καθώς ο προσφεύγων κατά τα οριζόμενα στη διακήρυξη είχε την ειδική υποχρέωση να δηλώσει, μέσω του ΕΕΕΣ, την κατάστασή του σε σχέση με τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016, και την παράγραφο 2.2.3.3 περ. Στ. . Η υποχρέωση αυτή δεν αναπληρώνεται από τη δήλωση των ανωτέρω περιστατικών στις συνοδευτικές του ΕΕΕΣ υπεύθυνες δηλώσεις (ΣτΕ1954/2023). Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η αρχή της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, ενώ ταυτόχρονα παρέχεται με ίσους όρους σε όλους του υποψηφίους η δυνατότητα να θέσουν υπόψη της αναθέτουσας αρχής όλα τα στοιχεία και πραγματικά περιστατικά που κατά την κρίση της αίρουν τον λόγο αποκλεισμού. Η εξέταση του εάν τα περιληφθέντα στο ΕΕΕΣ στοιχεία-πραγματικά περιστατικά είναι ικανά να στοιχειοθετήσουν τον προαιρετικό λόγο αποκλεισμού του άρθρου 73 παρ. 4 περιπτ. Στ του ν.4412/2016 και 2.2.3.3. Στ της διακήρυξης ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής βάσει των πληροφοριών που περιέχονται υποχρεωτικά πρωτίστως στο ΕΕΕΣ. Προϋπόθεση, επομένως για την πραγμάτωση της, κατά τα ανωτέρω,

κυριαρχικής κρίσης της αναθέτουσας αρχής είναι η δήλωση στο ΕΕΕΣ, των κρίσιμων στοιχείων και πραγματικών γεγονότων, προκειμένου η αναθέτουσα να είναι σε θέση να τα αξιολογήσει, ως έχουσα την αποκλειστική αρμοδιότητα ελέγχου για τη συνδρομή λόγων αποκλεισμού. Συνεπώς, ο προσφεύγωνήταν υποχρεωμένος να δηλώσει τα ανωτέρα κρίσιμα πραγματικά γεγονότα, τα οποία ήταν ικανά να θεμελιώσουν τον προαιρετικό λόγο αποκλεισμού του άρθρου 73 παρ.4 περιπτ. Στ' του ν. 4412/2016 στο ΕΕΕΣ. Η παράλειψη της δήλωσης αυτής κατέστησε το υποβληθέν ΕΕΕΣ αντικειμενικά ανακριβές στοιχειοθετώντας τον λόγο αποκλεισμού του άρθρου 73 παρ.4 περιπτ. Ζ' του ν.4412/2016 (απόκρυψη πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας λόγων αποκλεισμού), όπως νομίμως και με επαρκή αιτιολογία δέχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου προβαλλομένων με την κρινόμενη προσφυγή. Με βάση τα ανωτέρω, ο λόγος αυτός της προσφυγής κρίνεται απορριπτέος ως αβάσιμος.

20. Με τον **δεύτερο, τρίτο και τέταρτο** λόγο της προσφυγής, ο προσφεύγων προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα για τον λόγο ότι ερμηνεύει και εφαρμόζει εσφαλμένως τις διατάξεις των άρθρων 73 παρ. 4 περ. ζ και 79 παρ. 9 του ν. 4412/20216, καθώς και του άρθρου 2.2.3.4 της διακηρύξεως στο μέτρο που υπολαμβάνει ότι δια του ΕΕΕΣ υπήρξε απόκρυψη των περιστατικών που συνιστούν λόγους αποκλεισμού. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι απάντησε με αρνητικά στο πεδίο του ΕΕΕΣ αναφορικά με τη συμμετοχή του σε συμφωνία για την στρέβλωση του ανταγωνισμού δεδομένου ότι ουδέποτε συμμετείχε σε παρόμοια συμφωνία και η θετική απάντηση στο ΕΕΕΣ θα παραβίαζε το τεκμήριο αθωότητας του, ωστόσο, δια συνοδευτικής στο ΕΕΕΣ υπεύθυνης δήλωσης πληροφόρησε την αναθέτουσα αρχή, παρέχοντας μάλιστα όλα τα στοιχεία, για τον έλεγχο της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Ο προσφεύγων, υποστηρίζει ότι το σύνολο της αναγκαίας πληροφόρησης τέθηκε υπόψη της αναθέτουσας αρχής με την συνοδευτική του ΕΕΕΣ Υπεύθυνη Δήλωσή του άρθρου 79 παρ. 9 του ν. 4412/2016 η οποία συνυποβλήθηκε με το έντυπο του ΕΕΕΣ, καθιστώντας την αναθέτουσα αρχή σε θέση να εκτιμήσει εξ' αρχής την αξιοπιστία του

προσφεύγοντος. Άλλωστε η υποβολή συμπληρωματικής υπεύθυνης δήλωσης είναι επιτρεπτή όχι μόνον όταν η δήλωση στο ΕΕΕΣ είναι θετική, οπότε και παρέχεται δυνατότητα διευκρινίσεων στο σώμα αυτού, αλλά και στην περίπτωση αρνητικής δηλώσεως, όπου οι κρίσιμες πληροφορίες για τη μη συνδρομή του λόγου αποκλεισμού περιλαμβάνονται σε αυτή. Επιπλέον, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα διότι πάσχει από έλλειψη νόμιμης άλλως αντιφατικής αιτιολογίας καθόσον η αναθέτουσα αρχή είχε στη διάθεσή της όλες τις συναφείς πληροφορίες για την έρευνα της Επιτροπής Ανταγωνισμού και παρά ταύτα τον απέκλεισε από τον εξέλιξη της διαγωνιστικής διαδικασίας με το σκεπτικό ότι απεκρύβησαν τα γεγονότα που είναι σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού. Σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή κατ' εφαρμογή του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 είχε τη δυνατότητα να ζητήσει επιπλέον διευκρινίσεις σχετικά με όσα δηλώθηκαν στο ΕΕΕΣ. Η αξιολόγηση της αναθέτουσας αρχής περί της αξιοπιστίας του προσφεύγοντος ερειδόμενη αποκλειστικά στο περιεχόμενο του ΕΕΕΣ χωρίς να λάβει υπόψη της όσα δηλώθηκαν με την συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση διευκρινίσεων του άρθρου 79 παρ. 9 συνιστά υπέρμετρη τυπολατρία, αντίθετη προς την αρχή της αναλογικότητας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 18 της οδηγίας 2014/24.

21. Στο άρθρο 2.2.7.1 «Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών» της διακήρυξης ορίζεται ότι: « Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 ..., προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016, ... Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (Ε.Ε.Ε.Σ.), το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. ... Ο οικονομικός ... δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με το ΕΕΕΣ. ... Ο οικονομικός ... φέρει την ειδική υποχρέωση, να δηλώσει, μέσω του ΕΕΕΣ, την κατάστασή του σε σχέση με

τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και παραγράφου 2.2.3 της παρούσης και ταυτόχρονα να επικαλεσθεί και τυχόν ληφθέντα μέτρα προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του...»

22.Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι κατά τη ρητή διατύπωση της διακήρυξης, οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να δηλώσουν στο ΕΕΕΣ τα γεγονότα εκείνα που συνιστούν τους λόγους αποκλεισμού τους κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2.2.3. της διακήρυξης και στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016. Πρόκειται για ειδική υποχρέωση κατά τα οριζόμενα στη διακήρυξη, η παράλειψη της οποίας καθιστά το περιεχόμενο του ΕΕΕΣ ανακριβέςσχετικά με την (μη) συνδρομή λόγων αποκλεισμού. Η πλημμέλεια αυτή δεν αποκαθίσταται από τις συνοδεύουσες στο ΕΕΕΣ διευκρινιστικέςυπεύθυνες δηλώσεις και συνιστά αυτοτελή λόγο αποκλεισμού (άρθρο 73 παρ. 4 περιπτ. ζ' ν. 4412/2016).Η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να θέσει εκτός διαγωνισμού τον διαγωνιζόμενο, η δήλωση του οποίου δια του ΕΕΕΣ διαπιστώνεται ότι είναι αντικειμενικά ανακριβής.

23.Στην προκειμένη περίπτωση η αρνητική απάντηση στο ΕΕΕΣ περί μη συμμετοχής σε συμφωνία για την νόθευση του διαγωνισμού συνιστά ανακριβή δήλωση δεδομένου ότι στη διακήρυξη τίθεται ως ειδική υποχρέωση των οικονομικών φορέων να δηλώσουν δια του ΕΕΕΣ και όχι δια των συνοδευτικών αυτού υπεύθυνωνδηλώσεων τα γεγονότα που αφορούν στους λόγους αποκλεισμού κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2.2.3. της διακήρυξης και στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016. Κατά τη ρητή επιταγή της διακήρυξης, ο προσφεύγων όφειλε να συμπεριλάβει στο ΕΕΕΣ την σχετική πληροφορία για τη διενέργεια έρευνας από την Επιτροπή ανταγωνισμού στην επιχείρησή του προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να κρίνει αν υπάρχουν εύλογες ενδείξεις για την συνδρομή του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού. Η παράλειψη της υποχρέωσης αυτής προκάλεσε την κατά δέσμια αρμοδιότητα υποχρέωση τηςαναθέτουσα αρχή να απορρίψει την προσφορά του προσφεύγοντος, απορριπτομένων ως αβάσιμων των αντίθετων ισχυρισμών που προβάλλονται με τους υπό εξέταση λόγους της προσφυγής .

24. Με τον **πέμπτο** λόγο της προσφυγής, ο προσφεύγων προβάλλει ότι με την προσβαλλόμενη απόφαση μη νομίμως διατάχθηκε η κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής, κατ' εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 103 παρ. 3 του ν. 4412/2016. Και τούτο διότι με τις συνοδευτικές του ΕΕΕΣ υπεύθυνες δηλώσεις τέθηκαν σε γνώση της αναθέτουσας αρχής το σύνολο των πληροφοριών σε σχέση με τους λόγους αποκλεισμού, κατά τα ανωτέρω (σκ. 12) και επομένως δεν υποβλήθηκαν από πλευράς του εκ προθέσεως απατηλά στοιχεία. Επιπλέον, προβάλλεται ότι η απόφαση περί κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής είναι αντίθετη με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της αναλογικότητας καθώς πρόκειται για την επιβολή ενός αυστηρού κυρωτικού μέτρου και μάλιστα δυσανάλογου στην προκειμένη περίπτωση, εφόσον ο προσφεύγων δεν είχε σκοπό να καταθέσει ψευδές ή ανακριβές ΕΕΕΣ αφού με τη συνοδευτική του ΕΕΕΣ υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 79§ 9 του ν. 4412/2016, ο ίδιος γνωστοποίησε τα επίμαχα γεγονότα στην αναθέτουσα αρχή. Με το υπόμνημα του ο προσφεύγων προβάλλει ότι με τις απόψεις της η αναθέτουσα αρχή δεν αναφέρει ποια ακριβώς είναι τα απατηλά στοιχεία ή τα πλαστά αποδεικτικά μέσα τα οποία διαπίστωσε ότι δηλώθηκαν από τον προσφεύγοντα. Άλλωστε, η αναθέτουσα αρχή δια των απόψεων της συνομολογεί ότι ήρθαν σε γνώση της όλα τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά μέσω της συνοδευτικής του ΕΕΕΣ υπεύθυνης δήλωσης.

25. Σε σχέση με το τιθέμενο εν προκειμένω ζήτημα, στη Διακήρυξη, που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και τους συμμετέχοντες, προβλέπονται τα ακόλουθα: Στο άρθρο **2.2.2.3.** της διακήρυξης ορίζεται ότι: « Η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει, αν ο προσφέρων α) ..., β) παρέχει, εν γνώσει του, ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες που αναφέρονται στα άρθρα 2.2.3 έως γ) ..., δ) ..., ε) ... στ) ..., ζ) στις περιπτώσεις των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών από τον προσωρινό ανάδοχο, αν, κατά τον έλεγχο των

παραπάνω δικαιολογητικών, σύμφωνα με τις παραγράφους 3.2 και 3.4 της παρούσας, διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν στο ΕΕΕΣ είναι εκ προθέσεως απατηλά, ... ή αν, από τα παραπάνω δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής.». Στο άρθρο **2.2.7.1** της διακήρυξης ορίζεται ότι: «Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών» της διακήρυξης ορίζεται ότι: « Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 ..., προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016, ... Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (Ε.Ε.Ε.Σ.), το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. ... Ο οικονομικός ... δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με το ΕΕΕΣ. ... **Ο οικονομικός ... φέρει την ειδική υποχρέωση, να δηλώσει, μέσω του ΕΕΕΣ, την κατάστασή του σε σχέση με τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και παράγραφο 2.2.3 της παρούσης και ταυτόχρονα να επικαλεσθεί και τυχόν ληφθέντα μέτρα προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του.»**

26. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διακήρυξη, οι οικονομικοί φορείς έχουν την ειδική υποχρέωση να δηλώσουν αποκλειστικά στο ΕΕΕΣ τις σχετικές με τους λόγους αποκλεισμού πληροφορίες. Τούτος ουσιαστικός τυπικός όρος τέθηκε σε γνώση όλων των διαγωνιζομένων με τη ρητή διατύπωση του άρθρου 2.2.7.1. της διακήρυξης χωρίς να δίνονται περιθώρια εναλλακτικών τρόπων δήλωσης των σχετικών με τους λόγους αποκλεισμού πληροφοριών π.χ. με τη χρήση των διευκρινιστικών δηλώσεων του άρθρου 79 παρ. 9 του ν. 4412/2016. Συνεπώς, προσφορά που δεν παρέχει τις σχετικές με τους όρους αποκλεισμού πληροφορίες μέσω του ΕΕΕΣ αλλά με τη χρήση των

συνοδευτικών αυτού υπευθύνων δηλώσεων αποκλίνει από τη ρητώς προβλεπόμενη ειδική υποχρέωση στη διακήρυξη. Η παράλειψη δήλωσης των πληροφοριών που σχετίζονται με τους λόγους αποκλεισμού στο ΕΕΕΣ συνιστά πλημμέλεια η οποία λαμβάνει χώρα σε γνώση της ειδικής υποχρέωσης που προβλέπεται στη διακήρυξη. Αν, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης διαπιστωθεί ότι απουσιάζουν από το ΕΕΕΣ οι εν λόγω πληροφορίες τότε τα στοιχεία που δηλώθηκαν στο ΕΕΕΣ καθίστανται εξορισμού εκ προθέσεως απατηλά καθόσον στη διακήρυξη έχει τεθεί ειδική προς τούτο υποχρέωση. Στην προκειμένη περίπτωση, ο προσφεύγων παρέλειψε να περιλάβει στο ΕΕΕΣ τις σχετικές με τους λόγους αποκλεισμού πληροφορίες κατά παράβαση της ειδικής υποχρέωσης που τίθεται στο άρθρο 2.2.7.1 της διακήρυξης. Η αναθέτουσα αρχή κατά τον έλεγχο δικαιολογητικών κατακύρωσης (άρθρο 103 παρ. 1 του ν. 4412/2016) διαπίστωσε ότι ο προσφεύγων παρέλειψε να δηλώσει στο ΕΕΕΣ τα γεγονότα που σχετίζονται με την πρόωρη καταγγελία της σύμβασης και τις συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο την στρέβλωση του ανταγωνισμού και που συνιστούν λόγους αποκλεισμού κατά το άρθρο 2.2.3. της διακήρυξης. Τα γεγονότα αυτά περιλήφθηκαν στις συνοδευτικές του ΕΕΕΣ δηλώσεις (άρθρο 79 παρ. 9 ν. 4412/2016) χωρίς ωστόσο με την ενέργεια αυτή να εκπληρώνεται η ειδική υποχρέωση του να περιλάβει τις εν λόγω πληροφορίες στο ΕΕΕΣ. Η πλημμελής συμπλήρωση του ΕΕΕΣ ως προς τους λόγους αποκλεισμού, διενεργήθηκε σε γνώση του προσφεύγοντα καθόσον με τη διακήρυξη θεσπίστηκε ειδική προς τούτο υποχρέωση και διαπιστώθηκε από την αναθέτουσα αρχή κατά το έλεγχο δικαιολογητικών κατακύρωσης (No ... Πρακτικό, με αριθμό πρωτ...). Τούτων δοθέντων, συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 2.2.2.3 περ ζ της διακήρυξης σύμφωνα με το οποίο η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει αν ο προσφέρων διαπιστωθεί κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν στο ΕΕΕΣ είναι εκ προθέσεως απατηλά. Συνεπώς ο λόγος αυτός της προσφυγής κρίνεται απορριπτέος ως αβάσιμος.

27. Κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί, σύμφωνα με το σκεπτικό της παρούσας και να διαταχθεί η κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου του προσφεύγοντος (άρθρο 363

του ν. 4412/2016).Περαιτέρω, κατά τα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό,πρέπει να επιστραφεί στον προσφεύγοντα το υπερβάλλον του νόμιμου παραβόλου ποσό ύψους 696,774 ευρώ, ως αχρεωστήτως καταβληθέν.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Διατάσσει την κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου του προσφεύγοντος.

Διατάσσει την επιστροφή στον προσφεύγοντα του υπερβάλλοντος του νόμιμου παραβόλου ποσού ύψους 696,774 ευρώ, ως αχρεωστήτως καταβληθέντος.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 09 Μαΐου 2025και εκδόθηκε στις 16 Μαΐου στην Αθήνα.-

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΣΑΠΑΛΙΑΡΗΣ